

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ПРАВА ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради
університету
29 серпня 2024 року,
Протокол № 1

Перша проректорка, голова
методичної ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка

_____ Ковтун І.Б.
(підпис) (ініціали, прізвище)

29 серпня 2024 року

м.п.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИНИ В СФЕРІ
ЕКОНОМІКИ»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок
галузі знань 07 Управління та адміністрування
за заочною формою навчання**

РОЗРОБНИК:

Доцент кафедри
кримінального права та процесу,
кандидат юридичних наук, доцент _____ Дмитро ВИГОВСЬКИЙ
«25» серпня 2024 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри кримінального права та процесу
«28» серпня 2024 року, протокол № 1.
Завідувач кафедри, кандидат юридичних наук,
професор _____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ
«28» серпня 2024 року

Деканеса факультету управління та економіки,
кандидатка економічних наук, доцентка _____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО
«28» серпня 2024 року

—

ЗМІСТ

			Стор.	
1.	Структура вивчення навчальної дисципліни		–	4
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	–	4
	1.2.	Лекції		6
	1.3.	Семінарські заняття	–	8
	1.4.	Самостійна робота студентів	–	10
	1.5.	Індивідуальні завдання	–	14
	1.6.	Підсумковий контроль	–	15
2.	Схема нарахування балів		–	18
3.	Рекомендовані джерела		–	19
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		–	21

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

2.

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Основи кримінального права України. Ч. 1.	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
2.	Основи кримінального права України. Ч. 2.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
3.	Загальні положення кримінологічної науки.	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
4.	Економічні категорії в сучасній кримінології	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
5.	Кримінально-правова кваліфікація, її поняття, метод і завдання.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
6.	Загальне поняття кримінальної відповідальності за законодавством України.	10	2	2			6	10	-	-	-	-	10
7.	Особливості кримінальної відповідальності за економічні правопорушення.	10	2	2			6	10	2	2	-	-	6

8.	Кримінально-правові й кримінологічні аспекти протидії економічній злочинності.	10	2	2			6	10	-	-	-	-	10
9.	Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинам у сфері економіки.	10	2	2			6	10	-	-	-	-	10
Всього годин :		90	18	18	-	-	54	90	6	4	-	-	80

3.

1.2. *Лекції*

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
		заочна форма
1	2	3
1.	Основи кримінального права України. Ч. 1.	2
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, предмет і метод кримінального права. 2. Завдання кримінального права України. 3. Кримінальне право і суміжні галузі права. 4. Система кримінального права України. 5. Принципи кримінального права України. 6. Джерела кримінального права України 7. Поняття кримінального правопорушення. 8. Ознаки кримінального правопорушення. 9. Поняття і ознаки малозначного діяння, що формально містить ознаки кримінального правопорушення. 10. Класифікація кримінальних правопорушень. 	
2.	Основи кримінального права України. Ч. 2.	-
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки кримінальної відповідальності. 2. Форми реалізації кримінальної відповідальності. 3. Підстава кримінальної відповідальності. 4. Поняття і значення складу кримінального правопорушення. 5. Поняття і значення об'єкта кримінального правопорушення. 6. Поняття і значення суб'єкта кримінального правопорушення. 7. Поняття і значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення. 8. Поняття і значення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. 	
3.	Загальні положення кримінологічної науки.	2
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кримінологія як наука та навчальна дисципліна. Методологія і методика кримінології 2. Злочинність та її основні показники 3. Детермінанти (причини і умови) злочинності 4. Особистість злочинця 5. Протидія злочинності. Суб'єкти протидії злочинності. 6. Організована злочинність 7. Корислива злочинність 	
4.	Економічні категорії в сучасній кримінології.	-
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні концепції економічної злочинності в зарубіжній кримінології. 2. Зміст, характерні риси та представники таких концепцій як «злочинність білих комерційців», «корпоративна злочинність», «економічна злочинність», «господарська злочинність». 3. Основні концепції економічної злочинності у вітчизняній кримінології. 4. Характерні риси радянського та сучасного періодів концептуалізації економічної злочинності. 5. Поняття та ознаки економічної злочинності. 6. Поняття кримінологічної характеристики економічної злочинності. 7. Складові елементи кримінологічної характеристики економічної злочинності. 8. Методологія вимірювання економічної злочинності у зарубіжній та вітчизняній кримінології. 9. Латентність економічної злочинності як одна із ознак, яка впливає 	

	на вибір методів її дослідження та вимірювання.	
5.	Кримінально-правова кваліфікація, її поняття, метод і завдання	-
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, підстави кримінально-правової кваліфікації. 2. Принципи кримінально-правової кваліфікації. 3. Кваліфікація кримінальних правопорушень з врахуванням стадії їх вчинення. 4. Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті. 5. Кваліфікація кримінальних правопорушень за конкуренції кримінально-правових норм 6. Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених при наявності кваліфікуючих та привілейованих ознак складу кримінальних правопорушень. 	
6.	Загальне поняття кримінальної відповідальності за законодавством України	-
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види кримінальної відповідальності 2. Момент виникнення кримінально-правових відносин та момент виникнення та припинення кримінальної відповідальності. 3. Правові підстави кримінальної відповідальності. 4. Форми реалізації кримінальної відповідальності. 5. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Підстава їх застосування. 6. Поняття, зміст, підстави та випадки застосування спеціальної конфіскації. 	
7.	Особливості кримінальної відповідальності за економічні кримінальні правопорушення.	2
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення про юридичну відповідальність та проблеми протидії економічним правопорушенням 2. Родовий та безпосередній об'єкти правопорушення в сфері економіки, його предмет. Об'єктивна сторона складу економічних правопорушень. 3. Загальна характеристика правопорушень у кредитно-фінансовій сфері. 4. Фіктивне підприємництво. 5. Протидія законній підприємницькій діяльності. 6. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю, та розголошення комерційної таємниці. 7. Правопорушення, пов'язані з банкрутством. 	
8.	Кримінально-правові й кримінологічні аспекти протидії економічній злочинності.	-
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «протидія економічній злочинності» та його співвідношення з суміжними поняттями. 2. Види протидії економічній злочинності. 3. Загальносоціальні заходи протидії економічній злочинності: поняття, зміст, види, характеристика. 4. Спеціально-кримінологічні заходи протидії економічній злочинності: поняття, зміст, види, характеристика. 5. Суб'єкти, що здійснюють спеціально-кримінологічні заходи протидії економічній злочинності в Україні та їх діяльність. 6. Організаційні та правові заходи протидії економічній злочинності: поняття, зміст, види та характеристика. 7. Основні напрямки сучасної кримінологічної політики держави щодо попередження економічної злочинності. 	
9.	Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинам у сфері економіки.	-

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття міжнародного співробітництва у попередженні та боротьбі з економічною злочинністю. 2. Міжнародно-правовий механізм співробітництва держав у попередженні та боротьбі з економічною злочинністю. 3. Роль міжнародних організацій в боротьбі із економічною злочинністю. 4. Основні форми співробітництва держав у попередженні та боротьбі з економічною злочинністю. 5. Діяльність Інтерпол і Європол в боротьбі із економічною злочинністю. 	
	ВСЬОГО	6

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1.

Основи кримінального права України. Ч. 1.

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття, предмет і метод кримінального права.
2. Завдання кримінального права України.
3. Кримінальне право і суміжні галузі права.
4. Система кримінального права України.
5. Принципи кримінального права України.
6. Джерела кримінального права України
7. Поняття кримінального правопорушення.
8. Ознаки кримінального правопорушення.
9. Поняття і ознаки малозначного діяння, що формально містить ознаки кримінального правопорушення.
10. Класифікація кримінальних правопорушень.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: предмет та метод кримінального права, кримінальні правопорушення, кримінальний проступок та злочин, джерела кримінального права, класифікація кримінальних правопорушень, система кримінального права.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- пояснення змісту поняття кримінального правопорушення відповідно до Кримінального кодексу України;
- характеристика джерел кримінального права;
- визначення принципів кримінального права;
- характеристика наукових підходів до розуміння кримінального правопорушення.
- пояснення співвідношення понять «кримінальні правопорушення» та «злочини»;
- визначення основних наукових підходів до завдань кримінального права;
- розуміння малозначного діяння, що формально містить ознаки кримінального правопорушення;

Семінарське заняття 2

Тема 7. Особливості кримінальної відповідальності за економічні кримінальні правопорушення.

Питання для усного опитування та дискусії

1. Загальні положення про юридичну відповідальність та проблеми протидії економічним правопорушенням.
2. Злочини та інші економічні кримінальні правопорушення: поняття, критерії розмежування, підстави юридичної відповідальності.
3. Юридичний склад економічного кримінального правопорушення.
4. Родовий та безпосередній об'єкти правопорушення в сфері економіки, його предмет. Об'єктивна сторона складу економічних правопорушень.
5. Власність та її форми як основа існування економічних правопорушень й організованої злочинності. Засоби захисту власності та економічних відносин у державі різними галузями законодавства.
6. Загальна характеристика правопорушень у кредитно-фінансовій сфері.
7. Фіктивне підприємництво.
8. Протидія законній підприємницькій діяльності.
9. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю, та розголошення комерційної таємниці.
10. Правопорушення, пов'язані з банкрутством.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: протидія економічним правопорушенням, склад економічного кримінального правопорушення, особа злочинця, що вчиняє злочини у сфері економіки, фіктивна підприємницька діяльність, поняття правопорушень у кредитно-фінансовій сфері, систематизація економічних кримінальних правопорушень.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- розуміння загального поняття «економічне кримінальне правопорушення»;
- розуміння відмінності між поняттями «економічна злочинність» й «кримінальне правопорушення у сфері економіки»;
- розуміння загального поняття формування особи злочинця, що вчиняє кримінальне правопорушення у сфері економіки;
- характеристика поняття «незаконної підприємницької діяльності»;
- обґрунтування специфіки відповідальності за вчинення ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів;
- характеристика методів протидії економічній злочинності кримінально-правовими засобами;
- визначення перспективи оптимізації кримінально-правових засобів протидії економічним кримінальним правопорушенням;
- систематизація каральних заходів, спрямованих на протидію кримінальним правопорушенням у сфері економіки.

1.4. Самостійна робота студентів

Тема 1. Основи кримінального права України. Ч. 1.

Завдання 1. Дослідити співвідношення предметів науки кримінального права та навчальної дисципліни.

Завдання 2. Охарактеризувати основні напрямки розвитку кримінального права.

Таблиця

Напрямки розвитку кримінального права	Основні риси вчення

Завдання 3. Підготувати анотацію трьох наукових статей з проблем кримінального права.

Питання для самоконтролю

- Якою є історія виникнення та розвитку кримінального права?
- Дані яких наук використовуються у науці кримінального права?
- В чому полягає зв'язок кримінального права із іншими галузями права?
- Які завдання науки кримінального права на сучасному етапі?
- Вкажіть суміжні з іншими науками галузі кримінального права.
- Які є проблеми розмежування предмету кримінального права та конституційного, адміністративного права?
- Що Ви знаєте про методологію кримінального права?
- Які є методи дослідження проблем кримінального права?
- Що таке аналіз та синтез при розгляді проблем кримінального права?
- Який зв'язок має понятійний апарат кримінального та адміністративного права України?
- В чому полягає практичне значення досліджень кримінального права?

Тема 2. Основи кримінального права України. Ч. 2.

Завдання 1. Дослідити основні визначення поняття «кримінальна відповідальність» в науці кримінального права.

Завдання 2. Систематизувати основні види складів кримінального правопорушення.

Таблиця

Склад кримінального правопорушення	Індивідуалізуючі ознаки

Завдання 3. Підготувати тези доповіді про кримінально-правове значення складу кримінального правопорушення.

Питання для самоконтролю

- Що таке кримінальна відповідальність?
- Які є теорії природи кримінальної відповідальності?
- У чому знаходять свій прояв форми реалізації кримінальної відповідальності?
- Як змінювались основні елементи вчення про кримінальну відповідальність залежно від історичного періоду розвитку суспільства?

- Як співвідносяться поняття «кримінальне правопорушення» і «склад кримінального правопорушення»?
- В чому полягає значення складу кримінального правопорушення?
- Що таке об'єкт складу кримінального правопорушення і які вони бувають?
- Назвіть види складів кримінальних правопорушень.

Тема 3. Загальні положення кримінологічної науки.

Завдання 1. Проаналізуйте основні джерела кримінологічної інформації про детермінацію злочинності.

Завдання 2. Охарактеризуйте основні організаційно-технічні плани кримінологічного дослідження.

Таблиця

Розвідувальний план	Аналітичний план	Експериментальний план

Завдання 3. Складіть програму кримінологічного дослідження особливостей детермінації одного з видів злочинності.

Питання для самоконтролю

- Які основні причини та умови скоєння конкретного кримінального правопорушення?
- Яка відмінність між причинами й умовами злочинності?
- В чому полягає організація кримінологічних досліджень?
- Які існують етапи кримінологічних досліджень?
- Що таке гіпотеза кримінологічного дослідження?
- Який порядок перевірки оцінки надійності отриманих результатів кримінологічного дослідження?
- Яка методика складання програми вивчення суспільної думки щодо боротьби зі злочинністю?

Тема 4. Економічні категорії в сучасній кримінології.

Завдання 1. Охарактеризуйте основні концепції породження злочинів у сфері економіки.

Завдання 2. Здійснити розмежування між загальними детермінантами злочинності і детермінантами економічної злочинності.

Загальні детермінанти злочинності	Спеціальні детермінанти економічної злочинності

Завдання 3. Підготуйте тези доповіді про роль корисливості у формуванні особи економічного злочинця.

Питання для самоконтролю

- Які основні риси відрізняють економічну злочинність від загальнокримінальної корисливої злочинності ?
- Якими є заходи профілактики економічної злочинності?

- Які фактори впливають на делінквентні прояви особи, схильної до вчинення кримінальних правопорушень у сфері економічної діяльності?
- Як співвідносяться поняття «злочин у сфері економіки» і «корисливий злочин»?
- Які є історичні приклади ефективної протидії економічній злочинності?

Тема 5. Кримінально-правова кваліфікація, її поняття, метод і завдання.

Завдання 1. Охарактеризуйте загальне поняття кримінально-правової кваліфікації і визначте, які види кваліфікації існують.

Завдання 2. Вкажіть підстави розмежування складів кримінальних правопорушень та відмежування їх від складів інших правопорушень.

Таблиця

Підстави розмежування	Види кримінально-правової кваліфікації

Завдання 3. Підготуйте тези доповіді на тему «Практичне значення кримінально-правової кваліфікації у кримінальному провадженні економічних злочинів».

Питання для самоконтролю

- Які особливості має кримінально-правова кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті?
- В чому специфіка кримінально-правової кваліфікації незакінчених кримінальних правопорушень?
- Що таке кваліфікація діянь, вчинених при відсутності всіх ознак складу кримінального правопорушення?
- Які є принципи кримінально-правової кваліфікації?
- Назвіть основні підстави кримінально-правової кваліфікації.

Тема 6. Загальне поняття кримінальної відповідальності за законодавством України

Завдання 1. Охарактеризуйте основні ознаки кримінальної відповідальності.

Завдання 2. Здійснити розмежування між кримінальною та адміністративною відповідальністю за ключовими ознаками.

Кримінальна відповідальність	Адміністративна відповідальність

Завдання 3. Написати тези доповіді на тему «Позитивна кримінальна відповідальність та її превентивні функції».

Питання для самоконтролю

- В чому полягає відмінність кримінальної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності?
- Що таке позитивна та негативна кримінальна відповідальність?
- Які визначаються функції кримінальної відповідальності?

- Яке значення має кримінально-правових примус у процесі реалізації кримінального покарання?
- Які є примусові заходи кримінально-правового характеру, які завдання покладено на них?
- В чому проблема надмірності рівня репресивності при реалізації кримінальної відповідальності?
- Наведіть історичні приклади ефективної протидії злочинності засобами кримінально-правового впливу.

Тема 7. Особливості кримінальної відповідальності за економічні кримінальні правопорушення.

Завдання 1. Охарактеризуйте основні особливості кримінальної відповідальності за економічні злочини і класифікуйте її за видами конкретних кримінальних правопорушень.

Завдання 2. Здійснити розмежування між економічною злочинністю та злочинністю у сфері господарської діяльності у контексті засобів кримінально-правового впливу.

Економічна злочинність	Злочинність у сфері господарської діяльності

Завдання 3. Написати тези доповіді на тему «Специфіка кримінальної відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері економічної діяльності».

Питання для самоконтролю

- В чому спостерігається специфіка кримінального переслідування за кримінальні правопорушення у сфері економічної діяльності ?
- Що таке фіктивне підприємництво?
- Що таке кримінальний бізнес як кримінологічна проблема?
- Якою є еволюція нелегальної економічної діяльності?
- Які є проблемні питання протидії кримінальним правопорушенням, що пов'язані із заняттям гральним бізнесом?
- Які є заходи запобігання рейдерству в Україні?
- Наведіть приклади ефективної протидії кримінальним правопорушенням, пов'язаним з легалізацією (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Тема 8. Кримінально-правові й кримінологічні аспекти протидії економічній злочинності.

Завдання 1. Визначте основні специфічні елементи превентивного впливу на економічну злочинність.

Завдання 2. З'ясуйте зв'язок між проявами корупції і детермінацією економічної злочинності.

Таблиця

Корупційне правопорушення	Економічний злочин	Конкретна детермінанта економічної злочинності

Завдання 3. Підготуйте тези доповіді про загально-соціальні засоби протидії економічній злочинності.

Питання для самоконтролю

- Які основні механізми протидії економічній злочинності?
- Якими є заходи індивідуальної профілактики серед схильних до економічних правопорушень осіб?
- Які є соціальні передумови детермінації економічної злочинності?
- Які види засобів протидії кримінально-правового характеру є особливо ефективними у процесі протидії економічній злочинності?
- Розкажіть про систематизацію заходів, спрямованих на протидію кримінальним правопорушенням у сфері економічної діяльності.

Тема 9. Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинам у сфері економіки.

Завдання 1. Охарактеризувати основні функції міжнародних організацій, що здійснюють протидію транснаціональній економічній злочинності.

Завдання 2. З'ясувати зв'язок між діяльністю міжнародних організацій і державних спеціалізованих органів, що протидіють економічній злочинності в Україні.

Міжнародні організації	Державні органи (БЕБУ, МВС, СБУ та ін.)

Завдання 3. Підготуйте тези доповіді про особливості протидії транснаціональній економічній злочинності.

Питання для самоконтролю

- Які основні риси транснаціональної економічної злочинності?
- Якими є заходи профілактики транснаціональної економічної злочинності?
- Які фонові фактори впливають на детермінацію транснаціональної економічної злочинності?
- Які конкретні види кримінальних правопорушень найбільш характерні для транснаціональної економічної злочинності?
- Які міжнародні організації та товариства здатні найбільш активно протидіяти економічній злочинності (навести приклади)?

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачаються у формі реферату-огляду. Завдання обирається студентом на початку семестру і виконується за усталеними вимогами.

1.5.1. Основні вимоги до написання рефератів-оглядів

При виконанні індивідуального завдання необхідно взяти до уваги, що реферат (лат. *refereo* – доношу, повідомляю, переказую) – це короткий переказ змісту наукової роботи, книги або вчення, оформлене у вигляді письмової публічної доповіді; доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, літератури по темі).

Зі свого боку, реферат-огляд складається на основі декількох джерел і зіставляє різні точки зору з досліджуваного питання.

Реферат-огляд, незалежно від теми, містить визначені реквізити: титульна сторінка встановленого зразка, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності).

Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, що були використані при написанні реферату. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки (якщо подається точна цитата або числові дані), наприклад [3, с.8].

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом Times New Roman, 14 кеглем через 1,5 інтервали. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, ліве – 3,0 см, праве – 1,0 см. Загальний обсяг реферату-огляду – до 15 сторінок формату А4.

1.5.2. Темі рефератів-оглядів

1. Основні сучасні школи кримінології/
2. Соціальна кримінологія – новий напрям розвитку кримінології.
3. Зовнішні та внутрішні загрози економічній безпеці держави.
4. Міжнародні та вітчизняні кримінологічні установи.
5. Індикатори економічної безпеки
6. Проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності.
7. Поняття, завдання і види соціально-кримінологічного планування.
8. Девіації та злочинність.
9. Злочинність як різновид соціальної практики.
10. Кримінальний закон як джерело кримінального права.
11. Рішення ЄСПЛ як джерело кримінального права.
12. Зв'язок тіньової економіки з економічною злочинністю.
13. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі.
14. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі.
15. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі.
16. Поняття кримінально-правової кваліфікації.
17. Тіньова економіка: сутність і структура.
18. зв'язок корупційних відносин в органах влади і економічної злочинності.
19. особливості тінізації економіки в Україні.
20. Стратегія та напрямки протидії економічній злочинності в Україні: правова основа, суб'єкти та заходи.
21. Міжнародно-правові документи у сфері протидії транснаціональній економічній злочинності
22. Соціально-кримінологічне та кримінально-правове розуміння економічної злочинності.
23. Проблеми детермінації кримінальних правопорушень у сфері економіки.
24. Загально-соціальне і спеціально-кримінологічне запобігання економічній злочинності
25. Система негласних контрактів економічної злочинності.
26. Кримінальний бізнес як соціально-кримінологічна проблема.
27. Еволюція нелегальної економічної діяльності.
28. Зарубіжна практика протидії економічній злочинності.
29. Організована злочинність та нелегальна економіка: проблеми протидії їх взаємодії на сучасному етапі.
30. Класифікація загроз економічній безпеці держави.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного семестрового заліку.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Поняття, предмет і метод кримінального права.
2. Завдання кримінального права України.
3. Кримінальне право і суміжні галузі права.
4. Система кримінального права України.
5. Принципи кримінального права України.
6. Джерела кримінального права України
7. Поняття кримінального правопорушення.
8. Ознаки кримінального правопорушення.
9. Класифікація кримінальних правопорушень.
10. Поняття та ознаки кримінальної відповідальності.
11. Форми реалізації кримінальної відповідальності.
12. Межі кримінальної відповідальності.
13. Підстава кримінальної відповідальності.
14. Поняття і значення складу кримінального правопорушення.
15. Елементи і ознаки складу кримінального правопорушення.
16. Класифікація складів кримінальних правопорушень.
17. Криминологія як наука та навчальна дисципліна. Методологія і методика криминології
18. Злочинність та її основні показники
19. Детермінанти (причини і умови) злочинності
20. Особистість злочинця
21. Протидія злочинності. Суб'єкти протидії злочинності.
22. Організована злочинність
23. Корислива злочинність
24. Основні концепції економічної злочинності в зарубіжній криминології.
25. Зміст, характерні риси та представники таких концепцій як «злочинність білих комірців», «корпоративна злочинність», «економічна злочинність», «господарська злочинність».
26. Основні концепції економічної злочинності у вітчизняній криминології.
27. Періодизація розвитку вчення про економічну злочинність у вітчизняній криминології.
28. Характерні риси радянського та сучасного періодів концептуалізації економічної злочинності.
29. Поняття та ознаки економічної злочинності.
30. Співвідношення понять «економічна злочинність», «кримінальні правопорушення у сфері економіки», «кримінальні правопорушення економічної спрямованості», «господарські кримінальні правопорушення».
31. Зміст та обсяг поняття «економічна злочинність».
32. Поняття криминологічної характеристики економічної злочинності.
33. Зміни у криминологічних показниках економічної злочинності у світі.
34. Методологія вимірювання економічної злочинності у зарубіжній та вітчизняній криминології.
35. Латентність економічної злочинності як одна із ознак, яка впливає на вибір методів її дослідження та вимірювання.
36. Поняття, підстави кримінально-правової кваліфікації.
37. Принципи кримінально-правової кваліфікації.
38. Кваліфікація кримінальних правопорушень з врахуванням стадії їх вчинення.
39. Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті.
40. Кваліфікація множинності кримінальних правопорушень.

41. Кваліфікація кримінальних правопорушень за конкуренції кримінально-правових норм
42. Кваліфікація кримінальних правопорушень, вчинених при наявності кваліфікуючих та привілейованих ознак складу кримінальних правопорушень.
43. Кваліфікація діянь, вчинених при обставинах, що виключають їх злочинність
44. Розмежування складів кримінальних правопорушень та відмежування їх від складів інших правопорушень.
45. Кваліфікація діянь, вчинених при відсутності всіх ознак складу кримінального правопорушення.
46. Поняття та види кримінальної відповідальності
47. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру. Підстава їх застосування.
48. Підстава застосування та порядок здійснення примусового лікування.
49. Поняття, зміст, підстави та випадки застосування спеціальної конфіскації.
50. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.
51. Загальні положення про юридичну відповідальність та проблеми протидії економічним правопорушенням
52. Злочини та інші економічні кримінальні правопорушення: поняття, критерії розмежування, підстави юридичної відповідальності.
53. Юридичний склад економічного кримінального правопорушення.
54. Родовий та безпосередній об'єкти правопорушення в сфері економіки, його предмет. Об'єктивна сторона складу економічних правопорушень.
55. Власність та її форми як основа існування економічних правопорушень й організованої злочинності. Засоби захисту власності та економічних відносин у державі різними галузями законодавства.
56. Загальна характеристика правопорушень у кредитно-фінансовій сфері.
57. Фіктивне підприємництво.
58. Протидія законній підприємницькій діяльності.
59. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю, та розголошення комерційної таємниці.
60. Правопорушення, пов'язані з банкрутством.
61. Поняття «протидія економічній злочинності» та його співвідношення з суміжними поняттями.
62. Види протидії економічній злочинності.
63. Загальносоціальні заходи протидії економічній злочинності: поняття, зміст, види, характеристика.
64. Спеціально-кримінологічні заходи протидії економічній злочинності: поняття, зміст, види, характеристика.
65. Суб'єкти, що здійснюють спеціально-кримінологічні заходи протидії економічній злочинності в Україні та їх діяльність.
66. Діяльність недержавних суб'єктів протидії економічній злочинності в Україні.
67. Організаційні та правові заходи протидії економічній злочинності: поняття, зміст, види та характеристика.
68. Головні напрями попередження економічної злочинності в економічній, кримінологічній, кримінально-правовій, кримінально-процесуальній і кримінально-виконавчій політиці держави.
69. Основні напрямки сучасної антикриміногенної політики держави щодо попередження економічної злочинності.
70. Поняття міжнародного співробітництва у попередженні та боротьбі з економічною злочинністю.
71. Міжнародно-правовий механізм співробітництва держав у попередженні та боротьбі з економічною злочинністю.
72. Роль міжнародних організацій в боротьбі із економічною злочинністю.

73. Основні форми співробітництва держав у попередженні та боротьбі з економічною злочинністю.
74. Діяльність Інтерпол і Європол в боротьбі із економічною злочинністю.
75. Міжнародно-правове регулювання попередження та боротьби з економічною злочинністю.
76. Імплементация норм міжнародного права щодо попередження та боротьби з економічною злочинністю в національне право України.

1.6.2. Приклад залікового білету

1. Завдання кримінологічної науки на сучасному етапі
2. Проблеми кримінологічного планування заходів протидії злочинності та її прогнозування.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 3 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій		
			1	2	3
1.	Денна	3	1,7	3,3	5

2.3. Обсяг балів, здобутих студентом під час семінарських (практичних) занять, обчислюється за сумою балів, здобутих під час кожного із занять, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатком 3 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 2 семінарських (практичних) занять за заочною формою навчання.

Отже, рівень знань студента під час семінарських (практичних) занять може оцінюватися кількістю балів у таких межах:

№ з/п	Рівень знань студентів		Кількість семінарських занять відповідно до навчального плану
1.	Високий (творчий)	90-100 %	5,0
2.	Достатній (конструктивно-варіативний)	82-89 %	4,5
		74-81 %	4,0
3.	Середній (репродуктивний)	64-73 %	3,5
		60-63 %	3,0
4.	Низький (рецептивно-продуктивний)	35-59 %	2,0-2,5
		0-34 %	0,5-1,5

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступних таблицях:

Денна форма навчання

№ з/п	9 тем	Номер теми									Усього балів
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	3	3	3	3	3	3	3	3	3	27
2.	Максимальна кількість балів за індивід. завдання										13
	Усього балів										40

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

7.1.1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 20.07.2024).
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004. (дата звернення: 20.07.2024).
3. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 20.07.2024).
4. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 22. Ст. 303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (дата звернення: 20.07.2024).
5. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 31. ст.241. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 20.07.2024).

6. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 черв. 1993 р. № 3342-ХІІ. Офіційний вісник України. 1993. № 35. Ст. 358. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text> (дата звернення: 20.07.2024).
7. Про Бюро економічної безпеки: Закон України від 09.10.2021 р. № 1774-ІХ. Відомості Верховної Ради України. 2021. № 23. Ст.197.: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text> дата звернення: 20.07.2024).
8. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Закон України від 6 грудня 2019 року № 361-ІХ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> дата звернення: 20.07.2024).
9. Стратегія розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1407-р. Офіційний вісник України. 2016. № 3. С. 301.

7.1.2. Література

10. Антипов В.І. Тіньова економіка та економічна злочинність: світові тенденції, українські реалії та правові засоби контролю: (теоретико-методологічні узагальнення) Вінниця: ДП ДКФ, 2006. 1039 с.
11. Бойко А.М. Детермінація економічної злочинності в Україні в умовах переходу до ринкової економіки (теоретико-кримінологічне дослідження) : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 428 с.
12. Бугера С.І. До питання формування системи заходів запобігання та протидії злочинності у сфері економіки. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. 2024. №1. С. 22-27.
13. Виговський Д.Л., Нікіфорова Т.І. Окремі питання кримінологічного визначення поняття «жертва злочину». Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. Т.19. 2020. №1(43). С. 175-183.
14. Виговський Д.Л. До питання використання термінів «особа злочинця» та «особистість злочинця» в кримінології. Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. 2021. №2 (80). С. 138-147.
15. Виговський Д.Л. Окремі питання доцільності використання соціолектизмів кримінальної субкультури в тексті кримінального закону. Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. 2021. №3-4 (75-76). С. 297-304.
16. Виговський Д.Л. Поширення псевдозаконів кримінальної субкультури засобами мережі «Інтернет» як прояв кіберзлочинності. Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. 2021. №4 (88). С. 58-72.
17. Дорохіна Ю.А. Злочини проти власності. Теоретико-правове дослідження : монографія Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 744 с.
18. Дрьомін В.М. Формування тіньової економіки у сфері господарської діяльності як соціального інституту. Актуальні проблеми держави і права. 2010. Вип.56. С. 23-32.
19. Дудоров О.О. Злочини у сфері господарської діяльності: особливості кримінальної відповідальності. Вісник Асоціації кримінального права України, 2014, № 1 (2). С. 169–175.
20. Європейський досвід організації системи протидії економічній злочинності. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalnabezpeka/evropeyskiy-dosvid-organizacii-sistemi-protidii-ekonomichniy>
21. Злочинність у сфері економіки: проблеми прогнозування, планування та координації заходів протидії / За ред. проф. Кальмана О. Г. Х.: Вид-во «Новасофт», 2005. 180 с.
22. Кальман О.Г. Стан і головні напрямки попередження економічної злочинності в Україні: теоретичні та прикладні проблеми: монографія Харків: Гімназія, 2003. 252 с.

23. Кравчук С.Й. Економічна злочинність в Україні (курс лекцій). Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2009. 282 с.
24. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / За редакцією В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. Видання 5-те, перероблене і доповнене. Харків: «Право», 2015. 528 с.
25. Кримінологія : навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 240 с.
26. Мельничук Т.В. Економіко-кримінологічний аналіз ціни злочинності. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2013. Випуск 21. Частина 1. Том 3. С. 64-69.
27. Мельничук Т.В. Кримінологічна оцінка функціональності економічної злочинності. Актуальні проблеми держави і права. 2012. № 67. С. 514-521.
28. Міловідов Р.М. Ефективність кримінальної відповідальності за легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: монографія. Ужгород : ТОВ «ІВА», 2013. 259 с.
29. Мітрічев І. Фрод-моніторинг для протидії шахрайству в банківських установах [Електронний ресурс]. Україна Фінансова. Режим доступу: http://ufin.com.ua/analit_mat/sdu/131.htm.
30. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 704 с.
31. Осадчий В.І. Корупційні злочини: монографія. Київ: Вид-во Європейського ун-ту, 2016. 81 с.
32. Попович В.М. Економіко-кримінологічна теорія детінізації економіки : монографія. Ірпінь : Академія державної податкової служби України, 2001. 524 с.
33. Попович В.М. Тіньова економіка як предмет економічної кримінології Київ: Правові джерела, 1998. 448 с.
34. Рогожнікова Н.В. Концептуальні підходи до моніторингу як форми спостереження за процесом споживчого кредитування в комерційному банку. Вісник Університету банківської справи Національного Банку України. 2010. № 3 (9). С. 191-193.
35. Стрельцов Є.Л. Економічні злочини: внутрідержавні та міжнародні аспекти. Передмова Джеса Меххема (Іллінойській ун-т, США). Одеса, Астропринт, 2000. 476 с.
36. Федорчук І.М. Обставини, які обтяжують покарання за кримінальним правом України: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 240 с.
37. Юртаєва К.В. Сучасні тенденції економічної злочинності в Україні. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2018. № 2(19), С. 109-119.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний портал Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua>
2. Президент України: <http://www.president.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua/control>
4. Міністерство внутрішніх справ України: <https://www.npu.gov.ua/uk>
5. Офіс Генерального прокуратура: www.gp.gov.ua
6. Національна поліція України: <http://npu.gov.ua>
7. Патрульна поліція України: <http://patrol.police.gov.ua>
8. Міністерство юстиції України: <https://minjust.gov.ua/ua>
9. Бюро економічної безпеки України: esbu.gov.ua
10. Служба безпеки України: <https://ssu.gov.ua>
11. Рада національної безпеки і оборони України: www.rnbo.gov.ua
12. Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя: <http://kompravpol.rada.gov.ua>
13. Комітет Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності: <http://komzakonpr.rada.gov.ua>
14. Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин: <http://kompravlud.rada.gov.ua>

15. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини:
<http://www.ombudsman.gov.ua>
16. Конституційний Суд України: <http://www.ccu.gov.ua>
17. Верховний Суд: <https://supreme.court.gov.ua/supreme>
18. Європейський суд з прав людини: <http://www.echr.coe.int>
19. Українська Гельсінська спілка з прав людини: <http://helsinki.org.ua>
20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbu.gov.ua>
21. Львівська національна наукова бібліотека НАН України імені Василя Стефаника:
www.lsl.lviv.ua
22. Наукова бібліотека імені М. Максимовича: www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3
23. Бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого:
<http://library.nlu.edu.ua>